

Čís. 16606.

Jestliže dal kupitel koupeného koně pro vadnost k dispozici a jeho žalobě o zrušení tržové smlouvy bylo vyhověno, je kupitelův nárok na náhradu nákladů na potřebné opatření koně poté, kdy jej dal k dispozici a prodatel odepřel jej převzítí, nárokem z nezmocněného jednání (§ 1036 obč. zák.), který se promlčuje v řádné třicetileté promlčecí době.

(Rozh. ze dne 4. ledna 1938, Rv I 1090/36.)

Srov. k otázce promlčení rozh. č. 16492, 15113, 14009, 10899 Sb. n. s.

Dne 11. dubna 1932 koupil žalobce od žalovaného za 5.100 Kč koně »Elegána«, jenž mu byl dodán dne 15. dubna 1932. Po zjištění, že kůň má vadu (klavost), vytkl žalobce uvedenou vadu a dal koně žalovanému k dispozici. Dne 10. května 1932 podal pak žalobce na žalovaného žalobu, kterou se domáhal zrušení tržové smlouvy, vrácení kupní ceny a náhrady nákladů za ohledání koně a jeho udržování až do dne podání oné žaloby. Žalovaný odepřel však uznati žalobcův nárok, koně nepřevzal, takže kůň zůstal v opatření žalobce dále až do 28. listopadu 1932, kdy teprve byl se souhlasem žalovaného prodán a tržová cena složena u soudu. Proti další žalobě, jež došla k soudu dne 30. března 1933 a kterou se žalobce domáhá zaplacení 4.020 Kč za ustájení, ošetření a krmení koně za dobu od 10. května 1932 do 28. listopadu 1932, namítl žalovaný mimo jiné, že jde o nárok ze správy a že je žaloba opožděná, ježto byla podána po uplynutí lhůty podle § 933 obč. zák. Žalobě vyhověly soudy všech tří stolic, nejvyšší soud z těchto

d ů v o d ů:

Žaloba, již žalující kupitel žádá na žalovaném prodávateli náhradu udržovacích nákladů na koně i za další dobu pro podání žaloby C IV 503/32, není žalobou ze správy, jak se snaží dolíčiti dovolání, nýbrž žalobou novou, právně samostatnou, neboť žalobcův nárok ze správy, jejíž podstata záleží podle § 932 obč. zák. jen v nároku kupitele na zrušení smlouvy tržové (actio redhibitoria), anebo na přiměřené snížení úplaty (actio quanti minoris), byl již vyčerpán sporem C IV 503/32. Žalobcův nárok, jehož se v souzeném sporu domáhá, nemá však svůj právní podklad ani v ustanoveních občanského zákona o smlouvě schovací (§§ 957 a násl., zejména § 967 obč. zák.), neboť ta předpokládá projev souhlasné vůle stran, třebaš i mlčky učiněný, nesoucí se

k naplnění obsahu takové smlouvy, t. j. k převzetí cizí věci do opatrování. Takovou vůli nelze však pro souzený případ vyvozovati ani z chování žalovaného, který zdráhaje se vzít si koně zpět, popíraje redhibiční nárok a pustiv se do sporu, dal tím najevo, že koně pokládal za vlastnictví žalobce — na něhož právně vlastnictví koupí a převzetím koně skutečně též přešlo —, ani z chování žalobce, který jsa sice po právní stránce dosud vlastníkem, dáváje však koně k dispozici, projevil tím zároveň, že koně u sebe si podržeti nechtěl. Jestliže však žalobce, jak již uvedeno, dal koně žalovanému k dispozici a mimoto podal žalobu na zrušení tržové smlouvy a vrácení kupní ceny, žalovaný však koně převzítí odepřel, nezbylo mu nic jiného, než jej podržeti dále a poskytnouti mu krmení a ošetření, neměl-li kůň býti vydán záhubě. To však žalobce činil zřejmě a především v zájmu a k prospěchu žalovaného, aby od něho odvrátil majetkovou škodu, hrozící mu ze záhuby zvířete, a nevadí proto, že musil snad počítati i s možným podlehnutím ve sporu, v kterémžto případě by se byl zamýšlený prospěch žalovaného ovšem obrátil v jeho vlastní prospěch. Bylo-li pak stanovisko žalobce potvrzeno výsledkem sporu C IV 503/32, jímž bylo pravoplatně žalobě vyhověno a tržová smlouva zrušena, nastala tím restituce právního stavu, který zde byl dne 11. dubna 1932 a jejímž nutným důsledkem je též závěr, že vlastnictví ke koni přísluší žalovanému. Poskytuje tedy v době od 10. května do 28. listopadu 1932 tomuto koni potřebná zaopatření, obstarával žalobce ve skutečnosti záležitost, která náležela žalovanému jako vlastníku zvířete — tedy věc cizí —, a to za přímo zamýšleným účelem, aby od něho odvrátil škodu, která hrozila nastati, kdyby zvíře zůstalo bez opatření a bylo tak vydáno nebezpečí zkázy. Takové jednání má však příznačné znaky nezmocněného jednatelství a žalobci náleží proto podle § 1036 obč. zák. požadovaná náhrada za náklad jím na zachování koně vynaložený, o jehož nutnosti mezi stranami rozepře již není sporu, když by jej byl musil vlastník vynaložiti stejně, a jehož výše není v dovolání již popřena. Pro uplatnění tohoto nároku nestanoví zákon propadnou lhůtu a nárok sám podléhá řádné třicetileté době promlčecí podle § 1479 obč. zák., jež ještě neuplynula.

Čís. 16607.

Podání žaloby, jež jinak nahrazuje upomínací dopis ve smyslu § 67 vyr. ř., nemá v zápětí oživení vyrovnací pohledávky, byla-li upomínaná splátka na kvotu zaplacená před doručením žaloby, třebaž nebyla zapravena včas podle ustanovení vyrovnání. Požadavek kvalifikovaného upomínacího dopisu není však nahrazen tím, že jiná osoba zabavila pohledávku, kterou měl vyrovnací věřitel za vyrovnacím dlužníkem.

(Rozh. ze dne 4. ledna 1938, Rv I 1608/36.)